

Sveriges vapen

Finlands vapen

Kanadas vapen

Sveriges ambassad i Maputo

Utsikten från tjänsterummen på svenska ambassaden i Maputo är hänförande vacker.

Indiska oceanens vågor slår mot stranden och palmläden rör sig sakta i den varma vårbrisen. En bit bort skymtar det femstjärniga Hotell Polana och inte ett moln kan ses på den ljusblå himlen.

Men bortom den vackra fasaden finns ett land och ett folk som under decennier härjats svårt av inbördeskrig och svält, även om framtiden i dag verkas ljus.

Moçambiques blodiga nutidshistoria tog sin början under kolonialtiden, då landets befolkning utnyttjades grymt av de portugisiska kolonialherrarna. Efter ett långvarigt befrielsekrig fick landet självständighet 1975, men ytterligare många år av krig och förstörelse skulle komma.

Under inbördeskriget i Moçambique mellan regeringspartiet Frelimo och den sydafrikastödda gerillarörelsen Renamo, som pågick under hela 1980-talet och fram till freden 1992, dog över en miljon människor och flera miljoner tvingades i landsflykt.

I oktober 1994 hölls det första demokratiska valet och Frelimo vann en övertygande seger. Sakta men säkert håller nu Moçambique, landet på södra delen av Afrikas östkust, på att byggas upp igen. Fortfarande är landet ett av världens tio fattigaste, men de senaste två till tre åren har den ekonomiska tillväxten fått fart. Utländska investerare har börjat visa intresse för landet, och regeringen, under ledning av president Joaquim Chissano, har lovat världsbanken, i utbyte mot nya lån, att fortsätta med privatiseringen av statliga företag. Ansträngningar görs också för att motarbeta korrupktion och man fortsätter satsningarna på reformprogram för att bland annat rusta upp och modernisera landets hamnar samt järnvägs- och landsvägsnät som nästan helt

Utanför svenska ambassaden i Moçambiques huvudstad Maputo har den blågula fanan fått sällskap av både Kanadas och Finlands flaggor. Tre ambassader under ett och samma tak, en ovanlig kombination som fungerar över nationsgränserna.

George vaktar vid entrén.

slogs ut under inbördeskriget.

Att förändringarnas vindar blåser över Moçambique i dag märks bäst i huvudstaden Maputo. Här bor två miljoner av landets totalt 18 miljoner invånare och här byggs det i rask takt.

Tre ambassader

Vid en av stadens största avenyer, Julius Nyerere, ligger Sveriges ambassad. I samma byggnad finns också utrikespersonal från både Finland och Kanada. Av den totala kontorsytan på 1550 kvadratmeter hyr Statens fastighetsverk, som sedan september 1993 står som förvaltare, ut 492 kvadratmeter till

de finska och kanadensiska utrikesförvaltningarna.

Finland har funnits med som hyresgäst sedan ambassaden invigdes i april 1991 av dåvarande statsrådet Lena Hjelm-Wallén.

Kanada kom in som hyresgäst den 1 januari 1997. Anledningen till att det fanns överytor att hyra ut var att det svenska biståndet under åren 1993–94 förändrades och färre utsända behövdes. Dessutom genomfördes under den här tiden en integrering av UD och SIDA med personalbesparingar som följd. Ambassaden blev helt enkelt för stor och hela tredje planet stod under en tid tomt. I dag hyrs plan tre av Finlands UD, som också hyr ytterligare 87 kvadratmeter på plan ett, där Sveriges och Finlands ambassade-reptioner är placerade sida vid sida.

Speciella förhållanden

Redan 1985 inleddes de första diskussionerna med ansvariga i Moçambique om tilldelning av tomtmark. Eftersom speciella byggnadslovsbestämmelser gällde för uppförande av byggnader i området drog det hela ut på tiden. Framsidan av fastigheten fick bland annat inte göras högre än en källarvåning med innertak cirka 2,8 meter över mark samt två ytterligare våningar. Baksidan av byggnaden som vetter mot Indiska oceanen fick dock bli tre våningar hög.

År 1988 kunde ett lokalprogram fastställas och i oktober samma år presenterades förslagshandlingar och i augusti 1989 påbörjades byggandet.

Det mesta av byggnadsmaterialet importerades, framförallt från Portugal, eftersom det var den portugisiska entreprenören Soares da Costa SA som fick totalentreprenaden.

Ambassadbyggnaden, som är ritad av arkitekt Gunnar Cederwall Arkitektkontor AB i Stockholm, är uppförd med kansli-lokaler i tre våningar runt

Den lilla gården med sina prunkande växter är byggnadens hjärta. Här träffas personal från alla tre ambassaderna för en gemensam morgonfika eller en stunds avkoppling. En bougainvillea har planterats för att så småningom växa upp till ett skuggande tak över uteplatsen.

en rymlig ljusgård ovanpå en souter-rängvåning som innehåller garage, servicelokaler och en hälsoklinik. Ljusgården används av samtliga anställda på de tre ambassaderna. Här dricker man morgonkaffet och har personalfester. Gröna växter, flertalet palmer från familjen Tamaras, pryder rummet som ger en ombonad känsla. En bougainvillea har planterats som så småningom ska bilda ett lila tak över ljusgården. En stor del av växterna inköptes till svenska kungaparets besök i landet hösten 1998.

Utformningen av byggnaden är modern men har fått en spännande touch av österlandet genom de utkragade taksprången som avgränsar de tre våningsplanen.

Utanför entrén, som är gemensam för de tre ambassaderna, står en skulptur

utformad av konstnären Hanns Karlewski. Skulpturen, Ini, symboliserar två olika men sammanfogade världar som inte kan existera utan varandra.

Tre våningsplan

Från entrén leder en bred trappa i röd klinkers upp till en stor portik som öppnar sig mot ljusgården; ett arrangemang som erbjuder svalka under heta sommarmånader.

Besökare till Kanadas ambassad tar till vänster efter att ha gått uppför den röda klinkertrappan. För dem som ska till Sveriges eller Finlands ambassader gäller det att ta till höger.

Väl inne i den svensk-finska receptionen inbjuder tre gröna skinnsoffor till en stunds vila. Bredvid finns ett läsrum med svenska dagstidningar. Här

finns också postboxar till de svenska företag som är verksamma i Maputo.

I anslutning till receptionen har ett intervjurum gjorts i ordning där ambassadpersonalen kan ha ett första samtal med besökaren. En vägg av pansarglas fungerar som avskiljare i rummet.

En sluss för sedan besökaren vidare från receptionen till ambassadens inre regioner. På våning ett finns, förutom kopieringsrum, förråd och ett par extra kontorsrum, även byggnadens största sammanträdesrum som används av både den svenska och finska personalen. Totalt får 20 personer plats och rummet fungerar också som bibliotek. Ett välutrustat kök i anslutning till sammanträdesrummet används flitigt.

Via en klinkerbelagd trappa med ledstänger i skinn kommer man upp till andra våningsplanet där den svenska UD- och SIDA-personalen har sina tjänsterum. Vitmålade väggar, trägolv och möbler i bok ger ett ljust intryck. Tjugo av kontorsrummen, som är på 12 kvadratmeter vardera, har utsikt mot Indiska oceanen, medan resterande tio rum vetter mot Aveny Julius Nyerere. Samtliga rum har tre fönster vardera som försetts med myggnät och galler som vid behov kan skjutas in i väggen. Teknikrum för radio- och datakommunikation är också placerat på andra våningsplanet.

Hanns Karlewskis skulptur Ini symboliserar två sammanfogade världar som inte kan existera utan varandra.

Byggnaden omges av skuggande grönska som står vackert mot den ljusgula fasaden.

Från ett av fönstren har man utsikt över granntomten där Danmark och Norge nu låter uppföra en gemensam ambassadbyggnad.

Hela tredje våningsplanet utnyttjas av finska ambassaden som tillsammans med Kanadas UD-personal också har tillgång till garaget under huset där även extra förvaringsutrymmen finns. Ytterligare parkeringsplatser planeras utanför ambassaden.

I bottenvåningen, med läge mot Indiska oceanen, håller Swedish Clinic till. Här arbetar i dag en läkare samt två sjuksköterskor på halvtid. Kliniken har

nyligen byggts om med bland annat en reception och väntrum.

Hibiskus och röd klinker

Hela ambassadbyggnaden är utrustad med mekanisk tilluftsventilation med ett centralt system för kyla med individuellt reglerbara fan coil-apparater. En egen transformator omformar högspänd ström från det allmänna elnätet till vanliga 220 volt. Ett reservkraftsaggregat och tankar för vatten har installerats. En egen bensinstation och anläggning för spillvattenbehandling finns också på området.

Hibiskushäckar och krotonplantager runt byggnaden står sig väl mot den ljusgula fasaden. Allt ger ett välordnat intryck och ambassadpersonalen säger sig trivas gott i byggnaden. Det enda aber som finns är det röda klinkergolv som återfinns runt om i ambassaden. Trots att åtgärder av olika slag har vidtagits vållar det fortfarande problem på grund av att det är för halt. För att förhindra fler vrickade fotleder planerar man nu att byta ut det vackra klinkergolvet mot heltäckande mattor. ■

Cathrine Andersson